



VÄRMDÖ KOMMUN

# Avfallsplan 2021

Samrådsversion

NO





|                                |                                       |
|--------------------------------|---------------------------------------|
| <b>Beslutsnivå- och datum</b>  | Kommunfullmäktige [Beslutsdatum]      |
| <b>Diarienummer</b>            | 2020KS/0433 & 2020TEN/0425            |
| <b>Reviderat</b>               | -                                     |
| <b>Lagstadgat styrdokument</b> | 15 kap. 41 § Miljöbalken (1998:808)   |
| <b>Ersätter styrdokument</b>   | Avfallsplan 2014 (KF 2014-06-18 § 92) |
| <b>Uppföljning</b>             | Varje mandatperiod                    |
| <b>Ansvar</b>                  | Tekniska nämnden                      |

## Inledning

### Vad är en avfallsplan?

Avfallshantering är en viktig del av den infrastruktur som bygger upp ett fungerande och hållbart samhälle. Enligt miljöbalken (1998:808) ska alla kommuner ha en avfallsplan som redovisar vilka mål och åtgärder som kommunen ska följa inom avfallshanteringen.<sup>1</sup> Detta innefattar både det avfall som kommunen har ansvar för och även övrigt avfall.<sup>2</sup> Tillsammans med kommunens föreskrifter utgör avfallsplanen den kommunala renhållningsordningen.

Avfallsplanens syfte är att få ett tydligt gemensamt styrdokument gällande avfallshantering för Värmdö kommun och andra aktörer. Det gäller bland annat vid planering av nya områden, vid prövning av bygglov, i tillsyn över miljöfarlig verksamhet, samt för hur invånarna och verksamheterna i kommunen ska hantera sitt avfall.

### Avfallstrappan – hur ska avfall tas omhand?

Avfallstrappan, eller avfallshierarkin är ett EU-direktiv som antagits av Sverige i miljöbalken och styr hur avfall ska tas om hand. Den är en metod som medlemsländerna ska använda för att uppnå EU:s miljömål.

Följande ordning lyfts fram i avfallstrappan:

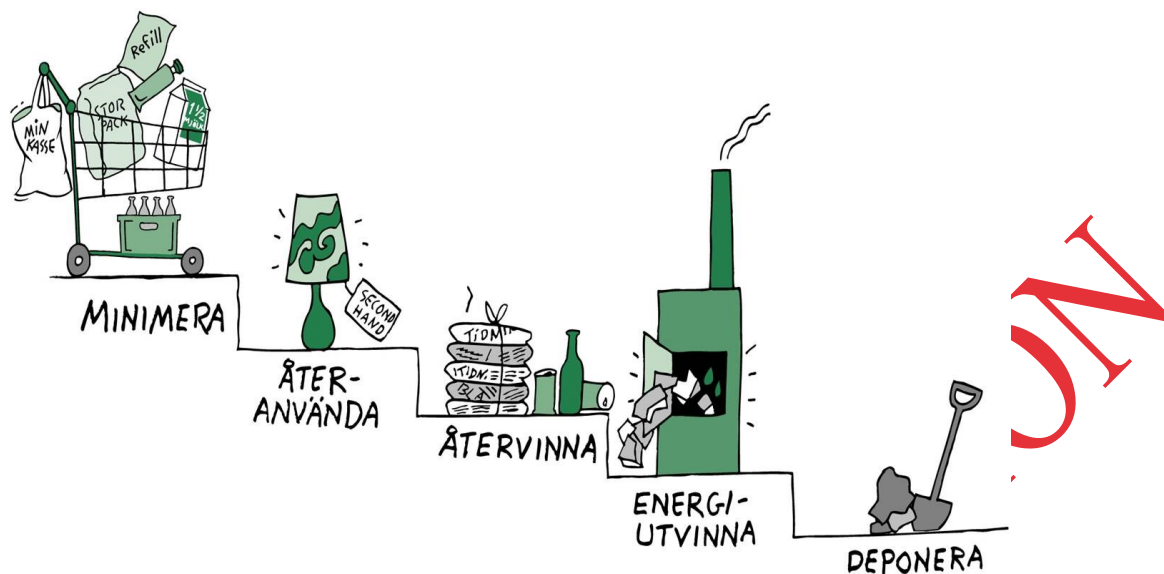
1. Avfallsminimering.
2. Återanvändning.
3. Materialåtervinning.
4. Energiutvinning genom förbränning.
5. Deponering

<sup>1</sup> 15 kap. 41 § Miljöbalken (1998:808).

<sup>2</sup> Se bilaga 1.

|   |  |
|---|--|
| Beslutsdatum: [Beslutsdatum]                    | Diarienummer: 2020KS/0433 & 2020TEN/0425 |
| Dokumentnamn: Avfallsplan 2021 - samrådsversion |  |

Figur 1 - Avfallstrappan



Avfallstrappan bygger på att i första hand skapa så lite avfall som möjligt. Det avfall som ändå uppstår ska i så stor utsträckning som möjligt återanvändas. När återanvändning inte är möjligt ska materialet återvinnas. Om avfallet inte kan materialåtervinnas ska energin i avfallet utvinnas genom förbränning. Om inget av ovanstående är möjligt ska avfallet som en sista lösning gå till deponering.

### Vem gör vad i avfallshanteringen?

Ansvarsfördelningen vid avfallshanteringen är uppdelad mellan olika aktörer. Detta kan göra det svårt för allmänheten att veta vem de ska vända sig till med sina synpunkter. I tabell 1 redogörs övergripande ansvarsfördelningen gällande avfallshantering.<sup>3</sup>

Tabell 1 – Ansvarsfördelning gällande avfallshantering

| Aktör                        | Ansvarsområde   |
|------------------------------|---|
| Värmdö kommun                | <ul style="list-style-type: none"><li>Hämtning av kommunalt avfall<sup>4</sup></li><li>Matavfallsinsamling</li><li>Återvinningscentraler</li><li>Nedskräpning på allmän plats</li></ul> |
| Producenter av förpackningar | <ul style="list-style-type: none"><li>System, platser och hantering vid insamling av förpackningar</li></ul>  |

<sup>3</sup> Se bilaga 1 för en mer detaljerad redogörelse.

<sup>4</sup> Benämndes tidigare som hushållsavfall.



|  |   |
|--|---|
| <b>Beslutsdatum:</b> [Beslutsdatum]                    | <b>Diarienummer:</b> 2020KS/0433 & 2020TEN/0425 |
| <b>Dokumentnamn:</b> Avfallsplan 2021 - samrådsversion |   |

|   |   |
|---|---|
| Verksamheter, handel, industrier, företag | <ul style="list-style-type: none"><li>• Har eget ansvar för sitt avfall</li></ul> |
|---|---|

## Hur ser Värmdö kommuns miljö- och klimatarbete ut?

Avfallsplanen är en del i Värmdö kommuns miljö- och klimatarbete enligt kommunens miljö- och klimatplan och det lokala målet om en god bebyggd miljö med begränsad klimatpåverkan. Det finns även en koppling till de globala målen i Agenda 2030 och hänger främst samman med mål 6, 9, 11 och 12.



### 6.3 Förbättra vattenkvalitet och avloppsrening samt öka återanvändning

Till 2030 förbättra vattenkvaliteten genom att minska föroreningar, stoppa dumpning och minimera utsläpp av farliga kemikalier och material, halvera andelen obehandlat avloppsvatten och väsentligt öka återvinningen och en säker återanvändning globalt.

### 9.1 Skapa hållbara, motståndskraftiga och inkluderande infrastrukturer

Bygga ut tillförlitlig, hållbar och motståndskraftig infrastruktur av hög kvalitet, inklusive regional och gränsöverskridande infrastruktur, för att stödja ekonomisk utveckling och människors välbefinnande, med fokus på ekonomiskt överkomlig och rättvis tillgång för alla.

### 11.6 Minska städernas miljöpåverkan

Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.

### 12.3 Halvera matsvinnet i världen

Till 2030, halvera det globala matsvinnet per person i butik- och konsumentledet, och minska matsvinnet längs hela livsmedelskedjan, även förlusterna efter skörd.

### 12.5 Minska mängden avfall markant

Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.

Avfallsplanen har även en koppling till kommunens vision Värmdö 2030 – Skärgårdens mötesplats. Visionen tar upp hållbar utveckling ur ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt perspektiv. Den bygger på fem teman:

- Vi möter framtiden
- Naturens lugn möter ett pulserande lokalt samhälle.
- Vi möter varandra med öppenhet och delaktighet.
- Morgondagens företagande möter ett anrikt kulturarv
- Värmdö möter Stockholm, Sverige och världen.

## Genomförande, uppföljning och ansvar

### Hur kommunen har arbetat fram avfallsplanen

Avfallsplan 2021 har arbetats fram i dialog med kommunens kontor, de kommunala bolagen samt relevanta aktörer inom avfallsområdet. Avfallsplanen har tagits fram enligt



|  |   |
|--|---|
| <b>Beslutsdatum:</b> [Beslutsdatum]                    | <b>Diarienummer:</b> 2020KS/0433 & 2020TEN/0425 |
| <b>Dokumentnamn:</b> Avfallsplan 2021 - samrådsversion |   |

Naturvårdsverkets föreskrifter om en avfallsplans innehåll. Förvaltningen har även fört dialoger med kommunens ungdomsråd och skärgårdsråd.

Förslaget har ställts ut för att ge alla som kan vara berörda av avfallsplanen möjlighet att lämna synpunkter. Förslaget har bearbetat efter samrådet till en slutgiltig avfallsplan.

### Genomförandet och uppföljningen av, samt ansvaret för, avfallsplanen

Alla i Värmdö kommun (invånare, näringsliv, kommunen, föreningar, med flera) är ansvariga för att minska mängden avfall (exempelvis genom att inte skräpa ned eller att inte använda engångsprodukter) och att minska de skadliga effekterna på miljön genom en korrekt avfallshantering (exempelvis att lämna farligt avfall på rätt ställe). Värmdö kommun är dock huvudansvarig för att verka för att hela kommunen arbetar i enlighet med de mål som fastslås i planen.

I avfallsplanen fastslås vilka mål som Värmdö kommun ska arbeta efter inom avfallshanteringen. För att lättare arbeta med respektive mål har varje mål brutits ned i ett antal delmål som riktar in sig på olika områden.

Under respektive delmål redovisas Värmdö kommuns åtgärder. Delmålen ska arbetas in i berörda nämnders verksamhetsplaner och följas upp i verksamhetsberättelserna. Respektive kontor ansvarar för att prioritera vilka aktiviteter som ska genomföras för att uppnå målen.

För att bedöma hur väl avfallsplanens mål kommer att uppfyllas behövs kontinuerliga uppföljningar. På så sätt finns möjlighet att i ett tidigt skede se om kommunen behöver förstärka vissa resurser eller ha ett annorlunda arbetssätt inom något område.

I bilaga 8 redogörs hur respektive delmål ska följas upp och utvärderas.

En fördjupad uppföljning av hela avfallsplanen ska genomföras 2024 och ligga till grund för nästa avfallsplan.

### Konsekvenser av genomförandet av avfallsplanen

Förvaltningen har gjort en behovsbedömning i enlighet med kraven i miljöbalken för att avgöra om en miljöbedömning behöver göras för avfallsplanen. I behovsbedömningen kom det fram att det finns ett behov att göra en miljökonsekvensbeskrivning (MKB).<sup>5</sup>

Av den genomförda MKB:en bedöms konsekvenserna, utifrån vad som är känt idag, vara positiva för människors hälsa, miljön och klimatet vid genomförandet av avfallsplanen. Att kontinuerligt använda de identifierade styrmedlen i genomförandet av planen bidrar till en minskad negativ miljö- och klimatpåverkan. Vidare fastslår MKB:en att kontinuerlig uppföljning och genomlysning av planen och dess åtgärdsförslag ger möjlighet för kommunen

<sup>5</sup> Se bilaga 7.



|  |   |
|--|---|
| <b>Beslutsdatum:</b> [Beslutsdatum]                    | <b>Diarienummer:</b> 2020KS/0433 & 2020TEN/0425 |
| <b>Dokumentnamn:</b> Avfallsplan 2021 - samrådsversion |   |

att, vid behov, förändra eller prioritera åtgärderna för att säkerställa att målen och delmålen uppfylls samt att öka de positiva effekterna på miljö- och klimat.

## Förutsättningar

### Värmdö kommun

Värmdö kommun är en snabbt växande kommun som under de senaste tio åren har haft en befolkningsökning på nästan 20 procent. Utvecklingen ställer stora krav på tydlighet och långsiktighet i planeringen av samhällets infrastruktur och med det också avfallshanteringen. Befolkningen beräknas öka till runt 50 000 invånare till år 2025.

Samtidigt som invånarantalet växer förväntas även avfallsmängderna öka. Att minska avfallsmängderna och samtidigt erbjuda en lättillgänglig, miljöanpassad och kostnadseffektiv avfallshantering är en stor utmaning. Eftersom Värmdö kommun även är en skärgårdskommun med öar som saknar broförbindelse och den infrastruktur som finns på land eller större öar, krävs lösningar som fungerar i hela kommunen, inte bara i de tätbebyggda områdena.

### Styrmedel och arbetssätt

Lagar och föreskrifter är administrativa styrmedel. Avfallsföreskrifterna, som är en del av Värmdö kommuns renhållningsordning, anger förutsättningarna för hur avfallshanteringen ska bedrivas i kommunen. Exempel på lagar och förordningar som påverkar är miljöbalken, lagen om producentansvar för förpackningar och avfallsförordningen.<sup>6</sup> Tillsyn är ett annat exempel på administrativt styrmedel och en möjlighet för kommunen att kontrollera att lagar och egenkontroll uppfylls.

Ekonomiska styrmedel är tydliga sätt att visa riktningen på avfallsarbetet, till exempel visar det på kostnaderna för att göra fel och vinsterna med att göra rätt. Utformningen av Värmdö kommuns avfallstaxa ger möjligheter att styra verksamheten i önskvärd riktning. Insamling av förpackningar finansieras av en avgift och administreras av förpacknings- och tidningsinsamlingen (FTI).

Den fysiska planeringen är viktig för att uppmuntra och underlätta för människor att slänga sitt avfall på rätt sätt samt för att motverka nedskräpning. Värmdö kommun är en stor kommun till ytan med centrumområden, glesbygd och skärgård. Det är viktigt att avfallsfrågorna kommer in på ett tidigt skede i planeringen för att hitta utrymme för en resurseffektiv avfallshantering. Kommunen måste också beakta avfallsfrågorna i översiktsplanen och detaljplaner.

<sup>6</sup> Se bilaga 6 för en redogörelse för lagstiftning som påverkar Värmdö kommuns arbete med avfallsplanen.



|  |   |
|--|---|
| <b>Beslutsdatum:</b> [Beslutsdatum]                    | <b>Diarienummer:</b> 2020KS/0433 & 2020TEN/0425 |
| <b>Dokumentnamn:</b> Avfallsplan 2021 - samrådsversion |   |

I vissa områden behövs, beroende på typen av bebyggelse, lokala lösningar medan det i andra passar bäst med en central anläggning. Genom att ta ett helhetsgrepp över ett större område kan avfallssystemen i nya områden ibland också lösa eventuella problem med avfallshanteringen i angränsande, befintliga områden och vice versa. Det finns också en framkomlighetsaspekt i hur avfallshanteringen planeras så att t.ex. sopbilar kan ta sig fram och så att personer med funktionsvariationer och personer utan bil kan lämna avfall på ett enkelt och tillgängligt sätt.

För att minska mängden avfall och nedskräpning behöver människors beteenden förändras. Detta kräver en väl genomtänkt kommunikation och andra incitament. Kommunikation är således ett viktigt styrmedel som kommer att användas för att kunna uppnå avfallsplanens mål.

För att nå målen i avfallsplanen behövs ett utvecklat arbetssätt med helhetssyn, samverkan och innovationsförmåga. Värmdö kommuns övergripande miljö- och klimatplan och avfallsplanen är verktyg för att arbeta integrerat och i samverkan med hållbarhetsmålen i kommunen för att nå det integrerade arbetssätt som Agenda 2030 eftersträvar.

För att öka måluppfyllelsen ska Värmdö kommun strategiska avfallsarbete genomsyras av:

- Samverkan inom kommunen och med andra aktörer.<sup>7</sup>
- Information, kommunikation och påverkansarbete.
- En god arbetsmiljö relaterat till avfall.
- Innovationskapande och nytänkande.
- God service åt allmänheten (kommuninvånare, besökare och näringslivet) och inom kommunen.
- En miljömedveten samhällsplanering.

## Avfallsplanens mål

**Mål 1 - Avfall och nedskräpning ska förebyggas på fastlandet och i skärgården**

Att förebygga uppkomsten av avfall är det första steget på EU:s avfallstrappa. Mängden avfall som uppkommer i samhället styrs av många olika faktorer och är till stor del konjunkturberoende. Sambandet mellan ekonomisk tillväxt och att mer avfall genereras behöver brytas för att en cirkulär ekonomi ska kunna uppnås.

Nedskräpning bidrar till negativa konsekvenser som bland annat förfullning av miljöer, spridning av mikroplaster och ökade kostnader för kommunen och samhället. Nedskräpade

---

<sup>7</sup> Exempelvis med staten, andra kommuner, näringslivet, akademien, civilsamhället och/eller medborgarna



|  |   |
|--|---|
| <b>Beslutsdatum:</b> [Beslutsdatum]                    | <b>Diarienummer:</b> 2020KS/0433 & 2020TEN/0425 |
| <b>Dokumentnamn:</b> Avfallsplan 2021 - samrådsversion |   |

platser kan även skapa en känsla av otrygghet förutom att det ser trist ut. Nedskräpning är olagligt<sup>8</sup>, men trots detta är det fortfarande ett problem på fastlandet och i skärgården.

Ansvarsfördelningen mellan kommunen och andra aktörer vid avfallshantering och nedskräpning är inte alltid tydligt.<sup>9</sup> Detta gör det svårt för allmänheten att utkräva ansvar.

För att avfallsmängderna och nedskräpningen i Värmdö kommun ska kunna minska krävs insatser från många olika håll. Vi behöver tänka nytt och sätta våra köp och handlingar i ett större perspektiv.

För att uppnå målet finns följande fem delmål:

- 1.1 Nedskräpningen på fastlandet och i skärgården ska minska
- 1.2 Invånare och verksamhetsutövare ska känna till hur de kan minska sin avfallsmängd
- 1.3 Det marina skräpet ska minska
- 1.4 Matsvinnet ska minska
- 1.5 Hitta innovativa lösningar tillsammans med aktörer inom näringslivet och civilsamhället

Tabell 2 – delmål, åtgärdsförslag och ansvar för mål 1

| Delmål  | Åtgärdsförslag  | Ansvar                                       | Koppling till nationella miljömålen |
|---|---|--|-------------------------------------|
| 1.1 Nedskräpningen på fastlandet och i skärgården ska minska                          | Kommunicera vikten av att minska nedskräpningen i samhället                             | Tekniska nämnden, markägare & samfälligheter | Mål 1, 4, 8, 10                     |
|   | Använda Klimatsmarta alternativ vid insamling av skräp på allmänna platser              | Tekniska nämnden                             |                                     |
|   | Samverka med aktörer, civilsamhället och företag  | Kommunstyrelsen                              |                                     |
| 1.2 Invånare och verksamhetsutövare ska känna till hur de kan minska sin avfallsmängd | Kommunicera vikten av att minska sin avfallsmängd och öka samverkan med berörda aktörer | Tekniska nämnden                             | Mål 1, 4, 5, 9                      |
|   | Kommunens verksamheter <sup>10</sup> ska arbeta   | Kommunstyrelsen och samtliga nämnder         |                                     |

<sup>8</sup> 26 § 15 kap. Miljöbalken.

<sup>9</sup> Se bilaga 1 Beskrivning av avfallshantering i Värmdö kommun för ansvarsfördelningen.

<sup>10</sup> Med kommunens verksamheter avses lagstyrd verksamhet (exempelvis social omsorg, för- och grundskola, plan- och byggnadsfrågor m.m.) och övrig verksamhet som kommunen själv ha valt att erbjuda (exempelvis fritid och kultur, näringslivsutveckling m.m.).





|  |   |
|--|---|
| <b>Beslutsdatum:</b> [Beslutsdatum]                    | <b>Diarienummer:</b> 2020KS/0433 & 2020TEN/0425 |
| <b>Dokumentnamn:</b> Avfallsplan 2021 - samrådsversion |   |

| Delmål                                 | Åtgärdsförslag  | Ansvar   | Koppling till nationella miljömålen |
|--|---|--|-------------------------------------|
|  | aktivt med att minska sin avfallsmängd  |  |                                     |
|  | Ta fram råd till fastighetsägare hur de kan informera sina hyresgäster  | Tekniska nämnden   |                                     |
| 1.3 Det marina skräpet ska minska      | Kommunicera till medborgarna om de negativa miljöeffekterna av marint skräp och deras egna ansvar att inte skräpa ned | Kommunstyrelsen  | Mål 8 och 10                        |
| 1.4 Matsvinnet ska minska              | Kommunicera vikten av att minska matsvinnet till medborgarna och näringslivet   | Tekniska nämnden   | Mål 1                               |
|  | Utreda hur matsvinnet i kommunens verksamheter <sup>10</sup> ska kunna minska   | Utbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden samt tekniska nämnden |                                     |
| 1.5 Hitta innovativa lösningar/metoder | Öka samverkan mellan kommunen, näringslivet, civilsamhället och akademien   | Kommunstyrelsen  | Mål 1, 3 och 7                      |
|  | Uppmuntra privata innovationer och idéer på lämpligt sätt   | Kommunstyrelsen  |                                     |

## Mål 2 – Återanvändning ska uppmuntras, vara enkelt och innovativt

Oftast har både produktionen av nya varor och det avfall de ger upphov till en negativ miljöpåverkan. Särskilt textil är ett avfallsslag som tydligt visar dagens ohållbara konsumtionsmönster. I en cirkulär ekonomi finns kretsloppstänkandet som innebär att en uttjänad produkt kan användas igen i ny produktion. Detta genererar mindre avfallsmängder och skapar nya värden. Exempelvis kan kommunen behöva se över och planera för lämpliga platser för upplag för schakt- och rivningsmassor som kan återanvändas vid andra projekt.

Om Värmdö kommuns invånare återanvänder mer kan mängden växthusgaser, kommunalt avfall och grovavfall minska.

För att uppnå målet finns följande tre delmål:



|  |   |
|--|---|
| <b>Beslutsdatum:</b> [Beslutsdatum]                    | <b>Diarienummer:</b> 2020KS/0433 & 2020TEN/0425 |
| <b>Dokumentnamn:</b> Avfallsplan 2021 - samrådsversion |   |

- 2.1 Det ska vara enkelt att lämna avfall till återbruk
- 2.2 Mängden textil i det kommunala avfallet ska minska
- 2.3 Återanvändningen av överkottsmassor och jord inom byggprojekt ska öka

Tabell 3 – delmål, åtgärdsförslag och ansvar för mål 2

| Delmål  | Åtgärdsförslag  | Ansvar   | Koppling till nationella miljömålen |
|---|---|--|-------------------------------------|
| 2.1 Det ska vara enkelt att lämna avfall till återbruk                    | Samarbeta med aktörer som tar emot begagnade produkter och utveckla system för mottagande och hantering av återbruksmaterial för att stimulera återbruk | Kommunstyrelsen och allmänheten                        | Mål 15                              |
|   | Bidra på lämpligt sätt med att öka återanvändningen av riv- och byggavfall  | Kommunstyrelsen, tekniska nämnden samt privata aktörer |                                     |
| 2.2 Mängden textil i det kommunala avfallet ska minska                    | Erbjuda utrymmen och system för textilåterbruk  | Kommunstyrelsen  | Mål 1 och 4                         |
|   | Kommunicera till hushållen hur de kan återanvända och återvinna sina textilier och om hur miljön vinner på det  | Tekniska nämnden                                       |                                     |
| 2.3 Återanvändningen av överkottsmassor och jord inom byggprojekt ska öka | Formulera tydliga kriterier för hantering av schaktmassor vid upphandlingar   | Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden                   | Mål 3, 4, 9 och 15                  |
|   | Se över och planera för lämpliga platser för upplag för schakt- och rivningsmassor och återtagen sandningssand  | Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden                   |                                     |
|   | Vara informerad och planera för en klimatvänlig återanvändning av överskottsmassor och jord   | Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden                   |                                     |

### Mål 3 – Återvinningen ska öka

Kommunerna har idag få verktyg för att direkt påverka flödena av avfall i samhället. Verksamheterna inom Värmdö kommun har dock en viktig roll i arbetet med att minska avfallsmängderna och vara föregångare.



|  |   |
|--|---|
| <b>Beslutsdatum:</b> [Beslutsdatum]                    | <b>Diarienummer:</b> 2020KS/0433 & 2020TEN/0425 |
| <b>Dokumentnamn:</b> Avfallsplan 2021 - samrådsversion |   |

Matavfallet är en viktig resurs som vid separat insamling och behandling bidrar till att knyta ihop kretsloppet för näringsåterförsl mellan stad, land och skärgård. Genom biologisk behandling kan energi och växtnäring tas tillvara som biogas respektive biogödsel.

För att öka materialåtervinningen krävs utsortering av bland annat förpackningar och tidningar/returpapper. Genom att förbättra hushållens möjligheter att sortera nära anslutning till fastigheten bör utsorteringen förbättras. I både restavfallet och grovavfallet finns det fler fraktioner som skulle kunna sorteras ut och materialåtervinnas.

Värmdö kommun har flera känsliga områden i både skärgården och på fastlandet som behöver skyddas. Det är dock inte ovanligt att det finns dåliga förutsättningar för att omhänderta avfall som riskerar näringsläckage i känsliga ekosystem. Ett sådant exempel är latrin och slam där näringsämnen i komposterat latrin riskerar näringsläckage på grund av berg, tunna jordlager och strandtomter. Det finns ett lokalt miljömål som anger att latrin i första hand ska transporteras till reningsverk, men det finns svårigheter att göra detta på ett säkert sätt (exempelvis på grund av arbetsmiljö). Ett annat exempel är tippning av snö.

För att uppnå målet finns följande tre delmål:

- 3.1 En ökad mängd material ska sorteras ut för återvinning<sup>11</sup>
- 3.2 Fler kunder ska ha ett matavfallsabonnemang
- 3.3 Slam och latrin ska tas om hand på ett säkert och miljövänligt sätt

Tabell 4 – delmål, åtgärdsförslag och ansvar för mål 3

| Delmål   | Åtgärdsförslag  | Ansvar                               | Koppling till nationella miljömålen |
|--|---|--------------------------------------|-------------------------------------|
| 3.1 En ökad mängd material ska sorteras ut för återvinning | Utöka möjligheterna till sortering och insamling för hushållen på återvinningscentraler                             | Tekniska nämnden                     | Mål 1 och 15                        |
|  | Samverka med Förpacknings- och tidningsinsamlingen (FTI) och andra relevanta aktörer för att samla in förpackningar | Tekniska nämnden och privata aktörer |                                     |
| 3.2 Andelen kunder med matavfallsabonnemang ska öka        | Informera kommuninvånare  | Tekniska nämnden                     | Mål 1                               |
|  | Förändra människors beteende genom en genomtänkt avfallstaxa  | Tekniska nämnden                     |                                     |

<sup>11</sup> Målet innebär en ökad utsortering av det material som det idag finns regler och system för samt utsortering av nya fraktioner som kan bli aktuella.



|  |   |
|--|---|
| <b>Beslutsdatum:</b> [Beslutsdatum]                    | <b>Diarienummer:</b> 2020KS/0433 & 2020TEN/0425 |
| <b>Dokumentnamn:</b> Avfallsplan 2021 - samrådsversion |   |

| Delmål  | Åtgärdsförslag  | Ansvar                                      | Koppling till nationella miljömålen |
|---|---|---|-------------------------------------|
| 3.3 Slam och latrin ska tas om hand på ett säkert och miljövänligt sätt | Säkerställa att latrin kan omhändertas på fastland och i skärgården på ett säkert och miljövänligt sätt         | Privata fastighetsägare och kommunstyrelsen | Mål 3, 7 8, 9 och 10                |
|   | Informationsinsatser för hemkompostering i skärgården   | Tekniska nämnden                            |                                     |
|   | Verka för att ta fram en handlingsplan för hur avfall från det rörliga friluftslivet inkl. båtslam ska hanteras | Kommunstyrelsen                             |                                     |

#### Mål 4 - Avfall som kan vara skadligt för människan och miljön ska förebyggas och hanteras säkert

För att minska belastningen på människors hälsa och miljön är det viktigt att minska mängden farligt avfall<sup>12</sup> som genereras och öka andelen som samlas in och omhändertas på ett korrekt sätt. I Värmdö kommun finns berg som innehåller sulfid, vilket behöver hanteras på ett säkert och miljövänligt sätt.

För att uppnå målet finns följande tre delmål:

- 4.1 Kunskapen hos kommunens invånare och verksamhetsutövare om vad som är farligt avfall och var det ska lämnas ska öka
- 4.2 Det ska vara enkelt, tillgängligt och tryggt att lämna farligt avfall
- 4.3 Farligt avfall i bygg- och rivningsavfall ska hanteras på rätt sätt

Tabell 5 – delmål, åtgärdsförslag och ansvar för mål 4

| Delmål  | Åtgärdsförslag  | Ansvar                                | Koppling till nationella miljömålen |
|---|---|---------------------------------------|-------------------------------------|
| 4.1 Kunskapen hos kommunens invånare och verksamhetsutövare om vad som är farligt avfall och var det ska lämnas ska öka | Kontinuerligt kommunicera om vad som är farligt avfall samt var och hur det lämnas in | Tekniska nämnden                      | Mål 4, 5 och 6                      |
|   | Samverka med butiker om insamling av avfall som sker i butikerna                      | Tekniska nämnden och butiker          |                                     |
|   | Kommunens verksamheter <sup>10</sup> ska ha kontroll på vilket farligt                | Kommunstyrelsen och samtliga nämnder, |                                     |

<sup>12</sup> Med farligt avfall avses här både sådant avfall som klassificeras som farligt i avfallsförordningen och övrigt avfall som på grund av innehåll eller egenskaper kan orsaka skada på människa eller miljö.



|  |   |
|--|---|
| <b>Beslutsdatum:</b> [Beslutsdatum]                    | <b>Diarienummer:</b> 2020KS/0433 & 2020TEN/0425 |
| <b>Dokumentnamn:</b> Avfallsplan 2021 - samrådsversion |   |

| Delmål  | Åtgärdsförslag  | Ansvar  | Koppling till nationella miljömålen |
|---|---|---|-------------------------------------|
|   | avfall som uppstår och förvissa sig om att hantering, borttransport och omhändertagande sker på ett korrekt sätt                      | särskilt bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden             |                                     |
| 4.2 Det ska vara enkelt, tillgängligt och tryggt att lämna farligt avfall | Vidareutveckla insamlingen av farligt avfall och elavfall   | Tekniska nämnden  | Mål 15                              |
| 4.3 Farligt avfall i bygg- och rivningsavfall ska hanteras på rätt sätt   | Ställa krav på bygg- och rivningsentreprenörer att farligt och miljöskadligt avfall tas omhand på ett korrekt sätt                    | Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden samt kommunstyrelsen | Mål 3, 4 och 6                      |
|   | Utöka samarbetet mellan kommunen, byggherrar och entreprenörer för att skapa goda möjligheter för utsortering av det farliga avfallet | Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden samt kommunstyrelsen |                                     |

**Mål 5 – Avfallshanteringen ska vara en naturlig del i kommunens fysiska planering**  
Värmdö kommun är en stor kommun till ytan med centrumområden, glesbygd och skärgård. Den stora utmaningen framåt är att utveckla avfallshanteringen och möta behov av tillgänglighet och bekvämlighet i och med befolkningsökningen. Planering behövs även för att möta behovet från besökare och fritidsboende.

Det är viktigt att avfallsfrågorna kommer in på ett tidigt skede i planeringen för att hitta utrymme för en resurseffektiv avfallshantering. Många aktörer är inblandade och det finns ofta olika intressen som ska jämkas samman.

Beroende på typen av bebyggelse behövs i vissa områden lokala lösningar medan det i andra passar bäst med en central anläggning. Genom att ta ett helhetsgrepp över ett större område kan avfallssystemen i nya områden ibland också lösa eventuella problem med avfallshanteringen i angränsande, befintliga områden och vice versa. Det finns också en framkomlighetsaspekt i hur avfallshanteringen planeras.

För att uppnå målet finns följande två delmål:

- 5.1 Vid ny- och ombyggnation ska avfallsfrågor beaktas tidigt i processen
- 5.2 Hänsyn ska tas till den omgivande miljön vid insamling och hämtning av avfall



|  |   |
|--|---|
| <b>Beslutsdatum:</b> [Beslutsdatum]                    | <b>Diarienummer:</b> 2020KS/0433 & 2020TEN/0425 |
| <b>Dokumentnamn:</b> Avfallsplan 2021 - samrådsversion |   |

Tabell 6 – delmål, åtgärdsförslag och ansvar för mål 5

| Delmål  | Värmdö kommuns åtgärder   | Ansvar   | Koppling till nationella miljömålen |
|---|---|--|-------------------------------------|
| 5.1 Vid ny- och ombyggnation ska avfallsfrågor beaktas tidigt i processen         | Säkerställa att frågan om plats för avfallshantering finns med i plan- och byggprocessen              | Bygg-, miljö- och hälsoskydds nämnden samt kommunstyrelsen | Mål 15                              |
|   | Ställa tydliga krav på avfallshanteringen i bygg- och rivningslov samt följa upp att kraven efterlevs | Bygg-, miljö- och hälsoskydds nämnden                      | Mål 15                              |
| 5.2 Hänsyn ska tas till den omgivande miljön vid insamling och hämtning av avfall | Identifiera lämpliga platser för återvinning tidigt i detaljplaneprocessen                            | Kommunstyrelsen  | Mål 1 och 15                        |

## Förteckning över bilagor till avfallsplanen

- Bilaga 1: Beskrivning av avfallshanteringen i Värmdö kommun
- Bilaga 2: Avfallsmängder och flöden i Värmdö kommun
- Bilaga 3: Anläggningar för återvinning och bortskaftande av avfall
- Bilaga 4: Uppgifter om nedlagda deponier
- Bilaga 5: Uppföljning av Avfallsplan för Värmdö 2014
- Bilaga 6: Relaterade lagar, förordningar, mål och strategier
- Bilaga 7: Miljökonsekvensbeskrivning
- Bilaga 8: Uppföljning av avfallsplan 2021